

Warszawa, dnia 5 maja 2004 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty
(druk senacki nr 692)

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, została uchwalona w oparciu o projekt rządowy. Jedyna zmiana wprowadzana tą nowelizacją dotyczy dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych, poniesionych przez pracodawców, którzy zawarli z młodocianymi umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Rozwiązanie prawne przewidujące dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianego ma zastąpić dotychczasową ulgę uczniowską, którą regulowała ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Uwaga ogólna:

Ustawa wprowadza rozwiązanie prawne, na podstawie którego pracodawcy zatrudniający pracowników młodocianych w celu przygotowania zawodowego, uzyskają dofinansowanie kosztów kształcenia. Należy zwrócić uwagę, iż podstawowa regulacja w zakresie przygotowania zawodowego młodocianych jest zawarta w ustawie – Kodeks pracy w dziale dziewiątym – Zatrudnianie młodocianych. Z przepisu art. 195 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy wynika, iż przez przygotowanie zawodowe należy rozumieć naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy. Nowelizowana ustawa o systemie oświaty posługuje się natomiast pojęciem "praktycznej nauki zawodu", które to pojęcie jest merytorycznie związane z pojęciem "nauki zawodu", gdyż z § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagrodzenia (Dz. U. Nr 60, poz. 278 z późn. zm.), wydanego na podstawie Kodeksu pracy wynika, że nauka zawodu młodocianego pracownika obejmuje **praktyczną naukę zawodu** oraz doksztalcenie teoretyczne.

Należy więc zaznaczyć, iż ustawa o systemie oświaty (oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie

praktycznej nauki zawodu), reguluje wyłącznie pewien aspekt przygotowania zawodowego młodocianych, tj. kwestie praktycznej nauki zawodu, przy czym regulacja dotycząca praktycznej nauki zawodu ma zakres szerszy i nie wiąże się jedynie z przygotowaniem zawodowym. Praktyczna nauka zawodu regulowana ustawą "oświatową" to nauka organizowana w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego, w warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, szkolnych gospodarstwach pomocniczych, u pracodawców, oraz w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Konieczność odpowiedniego stosowania przepisów regulujących praktyczną naukę zawodu, do młodocianych pracowników odbywających tą naukę w ramach przygotowania zawodowego wynika z art. 70 ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Uwzględniając dziedzinę spraw regulowanych zmienianą ustawą, wątpliwym jest czy omawiana materia powinna znaleźć się w ustawie o systemie oświaty – wydaje się, iż właściwszą ustawą byłby Kodeks pracy. Jeżeli natomiast konieczne jest uregulowanie tej materii w ustawie o systemie oświaty, należy rozważyć doprecyzowanie w zmienianej ustawie znaczenia wskazanych powyżej pojęć.

PROPOZYCJA POPRAWKI:

...) w art. 1 po wyrazach "z późn. zm.)" dodaje się wyrazy "wprowadza się następujące zmiany:", pozostałą treść oznacza się jako pkt 3 oraz dodaje się pkt 1 i 2 w brzmieniu:

"1) w art. 3 po pkt 17 dodaje się pkt 18 w brzmieniu:

"18) przygotowaniu zawodowym – należy przez to rozumieć naukę zawodu oraz przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o których mowa w przepisach Kodeksu pracy.";

2) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Szkołą lub placówką, za zgodą kuratora oświaty, może również kierować osoba niebędąca nauczycielem powołana na stanowisko dyrektora przez organ prowadzący. Kurator oświaty przy wyrażaniu zgody uwzględnia w szczególności posiadanie przez tę osobę wykształcenia i kwalifikacji zawodowych odpowiadających kierunkowi kształcenia w szkole lub zakresowi zadań placówki.";